

"Rüütel on Eesti suhtekorraldaja. Mis see tähendab!?"

Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni eriala sisseastujad näitasid kolmel ülipalaval päeval oma silmaringi eksamikomisjoniga vesteldes.

Madis Jürgen

madis@ekspress.ee

Üks tüdruk variseb koridorinurka maha nagu ploom. Ei tee mõnda aega ühtki liigutust.

"Minut on aega. Ei tea, kas nad peavad kellaajast kinni?"

Teine istub aknalaul ja võdistab õlgu. "Ei usu."

"Saaks ma rääkida millest ma tahan, oleks hullult hea."

"Millest sa rääkida tahaks?"

"Jumal, ma ei tea!"

Eksamiruumi uks läheb lahti. "Astuge sisse, palun!"

"Te olete kirjutanud, et ajakirjanikutöös puudub rutiin. Kust te seda võtate?" küsib **Aune Unt**. (Tema õpetab üliõpilastele televisiooni ja dokumentalistikat.)

"Ajakirjanik saab ringi liikuda ja inimestega suhelda."

"Kust selline teadmine?"

Vastust ei tule.

"Kust need lühikesed uudised teie meelest tulevad? Ajakirjanik ju ei lõõtsu kogu aeg ringi ja ei intervjueri kõiki isiklikult."

Tüdruk mõtleb.

"Väliskanalitest, agentuuri-dest..."

"Millised on Eesti kino probleemid?"

Vaikus.

"Kas midagi on puudu?"

Vaikus.

"Mida on vaja, et kino teha?"

"Raha!!!"

"Olete kursis, mis probleemid on Indrek Treufeldtiga Brüsselis?" alustab **Marju Lauristin**. (Marju on poliitilise kommunikatsiooni erakorraline professor.)

Neiu Tamsalust jääb mõtlema.

Marju: "Ma annan kolm varianti. Tal on puudu a) mõistus, b) auto, c) kaamera."

"Kaamera!"

"Miks?"

"ETV-l pole raha."

"Kust ETV raha saab?"

"Riigilt."

"Kust riik raha saab?"

MEELDIVAS SELTSKONNAS: Peeter Vihalemma (pildil vasakul) juhitud komisjoni kardeti vähem, kui seltskonda, keda juhtis Marju Lauristin.

"Maksudest."

"Mis maksudest?"

"Tulumaks, käibemaks..."

"Kummast rohkem saab, tulumaksust või käibemaksust?"

"Ma arvan, et käibemaksust."

"Õigesti arvate! Äkki teate isegi, kui suur on Eesti riigi eelarve? Suurusjärgust aitab, täpselt pole vaja."

"Kolmkümmend miljardit äkki?" Tüdruk tõstab silmad.

"Näed! Teil on olnud hea majandusõpetaja!" Marju on rahul.

"Rääkige meile oma koolist!" Küsija on **Sulev Uus**, aastaid ajakirjanikke koolitanud mees.

Tüdruk (see, kes istus akna peal) lükkab selja tarmukalt sirgu.

"See asub Tartu maantee ääres tegelikult. Minu lennus lõpetas 37 inimest. Seal on kaks klassi. Üks on reaalklass, üks on humanitaarklass. Tegelikult suurt vahet ei ole. Kaks inimest ei lõpetanud. Ei. Kolm. Mingi hull projekt on plaanis, paari aasta jooksul peaks valmis saama. Ma ei tea kah. Söökla on ilus. Mulle meeldib. Aula on väike. Ma käisin muusikakoolis ka. Klaverit mulle ei meeldi mängida, sest siis ma olen ükski laval. Mulle meeldib olla koos teistega laval. Hästi lahe. /---/ Siis mulle meeldib pildistada. Ma olin

fotopoes tööl ja kui ma filmi ostan, siis ma saan natsa odavamalt..."

"Issand, ta ei hinga üldse sisse!" ahastab Aune Unt, kui tüdruk veerand tunni pärast väljub. "Kuidas ma küsin küsimust, kui ta ei tee pausi, et hingata ka!"

"Kuidas teile tundub, kuidas teil läheb praegu?" küsib **Halliki Harro** (ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja) noormehelt, kes teeb kätega liigutust nagu korvpallikohtunik, kes näitab, et oli "jooks", ja vahetevahel naerab ägedalt ja vahel jääb pikalt vait.

"Ma pean tunnistama, et värin tuli sisse, kui ma nägin, et Marju Lauristin on laua taga."

Leebe komisjon leebub veel suurusjärgu võrra.

Harro: "Mis on meie avaliku

elu tegelaste põhiline viga, mida nad teevad?"

"Nad on edevad ja püüavad ennast eksponeerida."

"Näiteks?"

"Näiteks **Anu Saagim**."

"Kas Anu Saagim on avaliku elu tegelane?" Lauristini hääles on kübe tüdimust.

"Ta on olnud abielus avaliku elu tegelasega. Järelikult vist on."

Lauristin: "Ma lugesin kuskilt lehest pealkirja: '**Arnold Rüütel**, Eesti suhtekorraldaja'. Mis see tähendab?"

"See tähendab, et inimesed välismaal kujundavad oma arvamuse Eestist Arnold Rüütli järgi."

"Kuidas te võrdleksite **Lenart Merit** ja Arnold Rüütli kui Eesti suhtekorraldajaid?"

Vastus nii särav ei saa kui küsimus. **Aune Past** (tema räägib tudengitele avalikest suhetest) lehvitab ägedalt tuult.

"Kas Eesti noore inimese tulevik sõltub haridusest või sellest, kui palju perel raha on?"

"Haridusest. Kui sul on haridus, siis sõltub ülejäänul juba sinust endast."

Nõusoleku märgiks noogutatakse päid.

Säravate silmadega Tallinna tüdruk alustab ilma küsimust oota-

mata: "Eile käisin Pedas vestlusel. Kurja näoga naine küsis: miks te tulite siia?"

Mart Raudsaar "No rääkige siis nüüd meile, miks te tulite siia?" (Raudsaar õpetab tudengitele, kuidas peab uudist kirjutama.)

"Mulle meeldib kirjutada."

Marju: "Kas te tunnete, et teie põlvkond on kuidagi teistsugune kui praegused 25aastased?"

"Jah."

"Mille poolest?"

"Meil on rohkem vabadust."

"Kust see vabadus tulnud on?"

"Ühiskond on arenenud. Ühiskond on euroopalikumaks muutunud."

"Kellega oleks teil rohkem ühist, kas omavanuste noortega Saksamaal või 50aastastega Eestis?"

"Noortega Saksamaal."

"Tõsi?" Lauristini kulmud tõusevad prillide tagant kõrgele üles.

"Ütleme, et te olete Eesti Päevalehe peatoimetaja."

Noormehel (tal on hoolikalt triigitud särk) on Raudsaare pakumine silmnähtavalt meeltnööda.

"Teile tuuakse vapustavalt hea lugu – kuidas Eesti valitsus on korrumppeerunud, kuidas keegi on saanud ärimeestelt raha. Aga seal on ainult ühe poole väited. Mis te teete?"

"Panen inimese asja uurima."

Silm ka ei pilgu.

"Aga teine pool ei taha rääkida."

"Siis jääb lugu ilmutama." Ei mingit kõhklust.

"Miks?"

"See oleks kollane, kuulujutu tasemel."

Marju noogutab surmtõsiselt.

"Te ei karda väljakutseid?"

"Ei." Oranži T-särgiga poiss näib ennast heas seltskonnas hästi tundvat.

"Miks?"

"Rottidega tehti katse ja selgus, et need rotid, kellel on elus palju väljakutseid, elavad täis-

"Need rotid, kellel on elus palju väljakutseid, elavad täisväärtuslikumat elu."

on lugudeseeria, mis räägib õnnetutest (vahel ka õnnelikest) inimestest, kes suvel puhata ei saa, vaid peavad tööd tegema.

väärtuslikumat elu, kui need, kellel kogu aeg süüa laialt käes. Väljakutsed on elus edasiviiv jõud.”

“Mis need väljakutsed võiksid olla?”

“Näiteks ma tegin eksameid Pedasse audiovisuaalsesse meediasse. Seal tuli tantsida komisjonile. Ja siis tuli näidelda. Ma ei ütleks, et see oleks mu tugevam külg. See oli tõsine väljakutse.”

“Mis on teie meelisvaldkond?”

“Ma ei kujuta ette. Ma olen nii noor inimene, et ma alles otsin.”

“Nimetage seitse.”

“Muusika, ajakirjandus, reklaam, filmid, sport mingil määral, reisimine. Ma käisin hiljuti Venemaal.”

Marju: “Ma lähen järgmisel nädalal Venemaale, mida te mul soovitaksite silmas pidada?”

“Ma arvan, et teil peaks endal olema kogemusi...”

“Kas eestlastesse suhtuti teistmoodi?”

“Ma küll ei tajunud. Teenidav sektor suhtus kõigisse ühtmoodi.”

“Kuidas?”

“Ebaviisakalt.”

Komisjon ei varja, et vastus teeb headmeelt.

* * *

“Mis on ajakirjandus?”

“Kirjandus, mis peegeldab meie aega.”

“Missugune on meie aeg?”

“Postmodernistlik...”

“Jube keeruline! Lihtsamalt! Nimetage mõni omadussõna.”

“Arenev, eksperimenteeriv, kasvav, julge.”

“Kas eesti rahvakultuuril on tulevikku?”

“Kindlasti.”

“Kes tegi esimese ümbermaailmareisi?”

“Magalhaes.”

“Ja kes avastas Ameerika?”

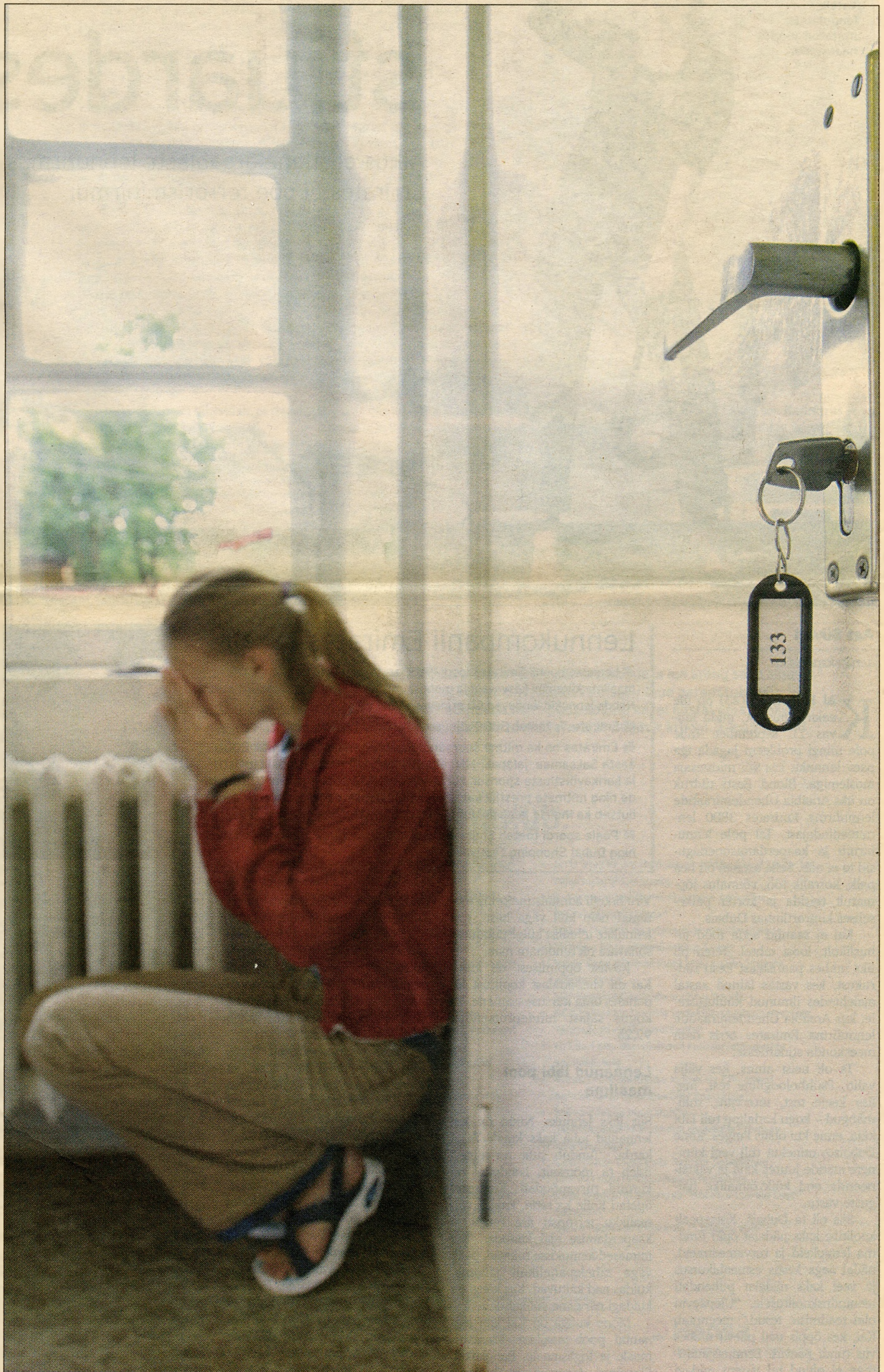
“Kolumbus.”

“Kes on edukas ajakirjanik?”

“See, kelle nime otsitakse ajalehest.”

Päev on õhtus, ruumis pole õhku. Aune Past lehvitab ikka tuult.

Meeleolu ei näi komisjonil sugugi langenud olevat.

MINA OLEN JÄRGMINE: Kohe on minek!